

Sammenslutningen ved Storå

Generalforsamling d. 26. feb. 2024

Formandsberetning for året 2023

Sammenslutningen har fået et nyt navn på medlemslisten, idet Aulum-Haderup foreningen er fusioneret med Herning-foreningen og Sdr. Resen konsortiet. Det nye navn er MidtVest Lystfiskerforening.

Laksefangsterne er opgjort til 251 hjemtagne og 657 genudsatte laks fra Storå-systemet, og totalfangsten er så 908 laks og dermed 129 under tallet for 2022 svarende til en nedgang på ca. 12 %.

Er det så alarmerende?

Der er rigtig mange faktorer, der spiller ind på fangsterne. Skal der mange laks i vandløbene, skal alt klappe fra tilstrækkeligt med gydemuligheder og til laksen er tilbage fra Nordatlanten og er klar til gydning. Vi måler på fangster, så der skal være fangsttid. Der skal være fangstmuligheder, som forstås som passende forhold både med vejr og vandstand. Fisketrykket spiller også en rolle. Fiskernes ihærdighed og evner kan der jo nok ikke stilles spørgsmål til.

For Storås vedkommende kan årsagen til fangstnedgangen koges ned til enten for meget eller for lidt vand samt en lang lukkeperiode på 3 uger i en ellers fin fangstperiode.

Herudover skal vi døje med skarv og bæver.

Udsving på 10% ligger så absolut også indenfor et normalområde.

Jeg er bare ikke sikker på, at det er hele forklaringen, for løfter man blikket og ser på andre vandløb og Norge, er billedet ikke bare det samme men faktisk langt værre.

Skjern Å har haft en tilbagegang på ca. 30%, og Varde Å faldt med hele 40%. Norge havde et rigtigt dårligt år i 2023.

Det indikerer, at der er andre og langt mere alvorlige ting i spil, som ikke er endeligt identificerede, men et bud er, at klimaproblematikken er en del af det. DTU Aqua har fokus på det og har noteret sig, at nedgangen sker på trods af, at der gennem årene har været udført en meget stor vandplejeindsats.

Det sidste skal vi være glade for. Ellers kunne det have været langt værre.

Den gode gamle regel om, at vandplejeindsatser altid hjælper, gælder stadig.

Men det kunne jo også bare være, at det er godt nok

For havørredernes vedkommende indførte nogle af foreningerne i 2023 en 3-årig totalfredning, da de senere års fangsttal var decideret dårlige.

Det skete på bagkant af et ekstraordinært Repræsentantskabsmøde. På det ordinære møde blev de lave fangsttal for ørred grundig diskuteret, og der var et stort pres på, for at få en hurtig vedtagelse om en fredning. FU besluttede på opfordring fra medlemmerne at indkalde til det ekstraordinære møde, hvor det helt klart var forventningen, at det blev vedtaget, men sådan skulle det ikke gå.

Uanset at forslaget ikke blev vedtaget, har et stort antal lystfiskere blandt de medlemmer, der ikke tilsluttede sig fredningen, alligevel fulgt opfordringen om at genudsætte ørred. Det vil vi gerne kvittere for. Det fik nemlig konsekvenser - men af den gode slags.

Fangsten steg i 2023 fra 178 til 241. Det skyldes ikke fredningen. Hertil har den ikke været længe nok. Det gode budskab er, at der i 2022 blev hjemtaget 40 ud af 178, mens der i 2023 kun blev hjemtaget 5 ud af 241 havørreder. Dermed er gydebestanden vokset markant - og det betyder noget. Fredningen har hermed den ønskede effekt fra år 1.

Opmærksomhed på bæver, skarv og vandpleje fylder stadig. Problematikker søges løst, men der er ingen quick-fix løsninger. Bæveren spreder sig fortsat og er som nævnt sidste år i alle betydende vandløb inkl. de små tilløb. Der reguleres stadig skarv trods nogle benspænd. Der er i stort tal luftet gydebanker, og der er nedtaget bæverdæmninger. En meget, meget stor tak til dem, der deltager i dette vigtige arbejde. Det kan ikke overvurderes. Der kommer mere om både skarv, bæver og vandpleje efterfølgende. Her skal jeg blot henvise til den sidste DCE-rapport fra Aarhus Universitet om skarv, der kan læses på hjemmesiden.

I forhold til fiskeregler understreges det af Fiskerikontrollen, at fangster skal indberettes samme dag, og at det alene er lystfiskerens ansvar, at det sker. Det er oplagt at bruge DTUs Fangstjournalen, når man tager på tur. Man danner sig efterhånden en fin datasamling, hvor også 0-ture indgår, man giver samtidig DTUs forskere adgang til uvurderlig viden. Man glemmer heller ikke at indberette, og det sker til tiden, hvis man gør det umiddelbart efter en fangst.

Vi har et meget fint samarbejde med Fiskerikontrollen. SvS har talt med kontrollen om der var grundlag for et møde mellem dem og de forskellige opsynsmænd i SvS. Det syntes kontrollen bestemt var en god idé, så vi forsøger at få det lavet inden premieren.

2023 blev året, hvor vi af Fiskeristyrelsen fik pålagt en 2-delt kvote. Så vidt vi har bemærket, har det ikke givet problemer.

Klimaprojekt med sluse ved motorvejsbroen udarbejdet af Holstebro Kommune er tilsyneladende stadig på bordet efter, at det blevet underkendt af klagenævnet på foranledning af Danmarks Naturfredningsforenings klage. Vi ved, at Holstebro Kommune har haft møde med Miljøministeren. Resultatet af mødet er uvist, men det står klart, at der skal laves undersøgelser om birkemusens eventuelle tilstedeværelse.

Jeg omtalte sidste år den stalling-gruppe, som er nedsat af Lystfisker Danmark. Jeg har på vegne af SvS sæde i gruppen. Målet er at undersøge, om man ved systematiske forstyrrelser og regulering kan opelske en stallingbestand.

Jeg bad senere om, at Søren Kiilerich fra Ørre-foreningen kom med i gruppen, da jeg i denne forbindelse primært er papirkriger. Det var nødvendigt at få en med, der rent faktisk ledede en skarv-reguleringsgruppe med. Det lykkedes.

Vi, dvs. 4 af os fra den oprindelige gruppe, havde i foråret '23 møde med Miljøstyrelsen for at tale om problematikken. Vi inviterede til nye samarbejdsformer, hvor vi gerne skulle have Miljøstyrelsen mere på banen. Det lykkedes. For første gang har Miljøstyrelsen forpligtet sig til et samarbejde.

D. 24. feb. var der møde mellem de mange interessenter. Fra Storåsystemet deltog jeg sammen med Ørre-Sinding foreningen, der tager sig af et stykke af øvre Storå og Niels Kr. Rønhøj der forhåbentligt kommer til at lede en gruppe af skarv-reguleringsfolk, som vi forventer skal tage sig af Råsted Lilleå. Begge på flere kilometer lange strækninger, hvor intentionen er at holde dem så skarvfri som overhovedet muligt. En bevilling på ca. 1 mio. kr. til reguleringstiltag fra Jagtmidlerne fremmer også processen.

Virker det, skulle der gerne komme flere stalling – og andre fisk - på stykkerne.

Den store bevilling betyder, at det går fra at være et interesseprojekt til et egentligt forskningsprojekt. Det skal løbe i 4 år, hvor overvågning og regulering skal systematiseres, og man vil også undersøge regulerings- og forstyrrelsesmetoder.

Det er med andre ord et perfekt eksempel på et citizen-science-projekt.

Det har vakt opmærksomhed i EU, så projektet bliver tilknyttet et EU-forskningsprojekt, der har fået bevilget kr. 30 mio. Det involverer lande som Tyskland, Østrig, Tjekkiet og Sverige og et par andre inklusive Danmark.

Projektleder er Niels Jepsen fra DTU Aqua.

Der er sandsynligvis en skarvforvaltningsplan for Europa i EU-regi på vej. Det er vigtigt, da problematikken ikke kan løses på hverken lokalt eller nationalt plan.

F.eks. kunne seniorforsker Thomas Bregnballe fra Aarhus Universitet fortælle, at svenskerne i mange år angav antallet af ynglepar stabilt til 44.000 par. Sidste optælling viste, at der var 73.000 par, og at skarven var rykket 300 km. nordpå.

Endelig kunne miljøstyrelsen meddele, at man havde valgt en ny strategi kaldet samskabelse, idet man har erkendt, at problemer er komplekse. Det må og skal vi på sigt kunne udnytte.

Med dirigentens tilladelse vil jeg gerne fortælle lidt om Storå-komiteén, da det har betydning for hele Storåsystemet samt Nissum Fjord.

Storå-komiteen, hvor jeg har repræsenteret for Holstebro og Omegns Fiskeriforening, har nu efter over 2 års arbejde afleveret sit resultat til de 3 deltagende kommuner.

Medlemmerne var 3 politikere, 3 repræsentanter fra landboforeningerne og 3 fra de grønne organisationer, nemlig Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og så HOF.

På baggrund af enormt store datamængder er der nu udpeget 5 områder omkring Storå-systemet, hvor gevinsten ved udtag af dyrket jord er størst mulig.

Der er desuden udpeget et antal områder, hvor der er en lidt mindre effekt, men hvor potentialet absolut er til stede.

Lige nu foregår der en finpudsning, da helt nye forskningsresultater har vist, at nogle af de udpegede arealer, der var tiltænkt udtaget, allerede havde fået humusen brændt af, så CO₂-gevinsten ikke mere er til stede. Helhedsplanen for Storå kan findes på hjemmesiden.

Det er værd at bemærke, at arbejdet er foregået i et konstruktivt samarbejde mellem parterne.

For at citere en landbrugsrepræsentant: Det var den nemme del. Nu skal vi ud i forsamlingshusene og forklare det for landmanden, og det sværeste bliver naturligvis, når man peger på den enkelte landmand.

Det fine samarbejde fik de deltagende politikere fra de 3 Storå-kommuner til at foreslå at øge VOS'en (dækker vandplansområdet) med deltagere fra den grønne del.

Det er ikke uinteressant, da det er VOS, der sidder på pengene til projekter. Det vil kræve godkendelse i de 5 deltagende kommuner.

Sædvanen tro vil bestyrelsen takke de, der har ydet et bidrag til, at SvS fungerer som sammenslutning.

Ingen nævnt – ingen glemt som man plejer at sige.

Alligevel skal der lyde en helt særlig tak til Torben Thinggaard for en kæmpe stor indsats.

Mange ved, at du laver noget.

Flere ved, at du laver meget, men meget få ved, hvor stor indsatsen i virkeligheden er.

En enorm, næsten umenneskelig indsats er vel ord, der dækker bedst.

Rigtig mange lystfiskere burde sende dig en kærlig tanke, når de bærer laksen hjem.

Beretningen overdrages hermed til repræsentantskabets behandling.

Gunnar H. Pedersen
Formand